

Toelichting BenW-adviesnota

Onderwerp:	Afdeling/team:	Milieu
Voorstel Tender Spoor 4 KODE Beesel	Afdelingshoofd:	Lommerse, H.C.J.
	Auteur:	Swinkels, E.M.C.
	Datum vergadering:	18 mei 2020

1. Aanleiding

Deze tender is een uitwerking van de in januari 2020 vastgestelde KODE Beesel, kader opwekking duurzame energie. Deze tender is geïntroduceerd voor het gebiedstype 'oude ontginningen' (gebied tussen de Maas en de A73). Reden is het behouden van grip en regie op de ontwikkeling van zonneweides in dit gebied. KODE heeft het aantal ha gelimiteerd waaraan we tot 2030 medewerking verlenen in dit gebiedstype (in KODE spoor 4 genoemd). De tender stelt dat we aan twee parken planologische medewerking verlenen in de periode tot 2021 in dit spoor. De tenderprocedure en inhoud ervan ligt ter besluitvorming aan het college voor.

2. Uitgangssituatie en doelstelling

In de Duurzaamheidsvisie Focus, Lef en Draakkracht zijn onder andere de doelen gesteld rond lokale grootschalige opwekking van duurzame energie. In KODE Beesel geven we aan hoe we van plan zijn dat te doen, waar we dat gaan doen en waar niet en hoe we dat samen met partners en de omgeving willen gaan doen.

Voor zonneparken is sprake van een 5-sporenaanpak. Voor spoor 4, zonneparken in de 'oude ontginningen' is in KODE aangekondigd dat we een tender opstellen. Zie de bijgevoegde bijlage 'Tender zonneweides Spoor 4 KODE Beesel, d.d. 11 mei 2020' voor de gedetailleerde beschrijving van de opzet, zoals die beschikbaar komt voor potentiële initiatiefnemers. De bijlage beschrijft hoe de tender is georganiseerd en op welke punten we de plannen beoordelen.

Voor spoor 4 is bij besluitvorming van de KODE Beesel vastgesteld om in de periode 2020-2021 uit te gaan van het vergunnen van maximaal 4 zonneweides, met een maximaal grootte van 5 ha elk, via tendering. In deze eerste tender gaan we voor toekenning van 2 parken. De overige 2 parken brengen we in later stadium in een tender in, dan wel maken we bijzonder door hiermee specifieke knelpunten op te lossen via een maatwerkaanpak. In dit kader kan bijvoorbeeld gedacht worden aan inzet ervan om stoppende/sanerende agrariërs te faciliteren als dit op eigen bouwvlak onvoldoende mogelijkheden biedt. Het college behoudt zich het recht hier nadere invulling aan te geven.

Met de tenderprocedure maakt de gemeente kenbaar naar initiatiefnemers en betrokkenen welke spelregels we gaan hanteren om te komen tot een rangordening van initiatieven voor een zonnepark in spoor 4. De hoogst scorende initiatieven geven we in principe planologische medewerking. Voor eenieder scheppen we in grote lijnen duidelijkheid wat waar wel/niet kan en onder welke voorwaarden. Uitverkoren initiatieven volgen uiteraard de gangbare benodigde toetsen en procedures.

Het doel van de tender is meerledig:

- Invulling geven aan de opwekdoelen die we nastreven;
- Grip op initiatieven voor zonneparken in gebiedstype 'oude ontginningen';
- Aandacht voor extra accenten in de totstandkoming en realisatie van een zonnepark.

3. Rol gemeente en visie en strategie participatie

We willen op het vlak van opwekking het komend decennium flinke stappen kunnen zetten. Dat vraagt om lef en doorzettingsvermogen van gemeente en gemeenschap, zo stelt de Duurzaamheidsvisie 2019-2030. In samenspraak met de vertegenwoordigers van commissies, raad, stakeholders en potentiële initiatiefnemers is KODE Beesel, beleidskader voor duurzame opwekking energie, ontwikkeld en bediscussieerd. Intentie is dat we gezamenlijk de lasten dragen, maar ook als gemeente en gemeenschap de vruchten plukken van grootschaliger opwekking.

Bij de totstandkoming van de tenderopzet is voor zover mogelijk contact geweest met de energiecoöperatie Joris Wekt Op uit Beesel. KODE en tender geven invulling aan het streven uit het Klimaatakkoord richting 50% lokaal (mede)eigenaarschap. Hier kan een relevante rol zijn weggelegd voor Joris Wekt Op. Reden om gedachten en standpunten in deze nauw uit te wisselen.

4. Toelichting

Motivatie om de tender uit te zetten en als zodanig in te richten is meerledig:

Invulling geven aan de opwekdoelen die we nastreven

KODE Beesel gaat uit van het maximaal beleggen van 20 ha zonneparken in gebiedstype oude ontginningen. Dit is ruim 20% van de totaalopgave in beoogde opwekking van hernieuwbare stroom tot 2030. De minimum maat van een zonnepark is 2 ha en maximaal 5 ha. We verlenen medewerking aan twee zonneparken via deze tendering.

Grip op initiatieven voor zonneparken in gebiedstype 'oude ontginningen'

We faseren onze ambitie, met name op het vlak van grootschaliger zonneparken (vanaf 2 ha) in de tijd. Voor de korte termijn (tot en 2021) limiteren we de opgave als het gaat om zonneparken met een grote schaal. Voor spoor 4, is daartoe na vaststelling van KODE Beesel deze tender uitgewerkt. Omdat we ambitie hebben als gemeente en vastgesteld kader voor opwekking van hernieuwbare energie zijn we interessant voor initiatiefnemers van zonneparken. Met deze tender behouden we grip op het aantal aanvragen en ontwikkelingen in het gebied 'oude ontginningen'.

Aandacht voor extra accenten in de totstandkoming en realisatie van een zonnepark

KODE Beesel gaat uit van 4 doelen en 10 bijbehorende uitgangspunten. In de basis worden initiatieven hieraan getoetst, dan wel worden sommige uitgangspunten als een vereiste gesteld in de tenderprocedure omdat er simpelweg aan voldaan moet worden. Op onderdelen zijn in de tender bonuspunten te verdienen. Als dit zo is, staat dit als zodanig hieronder vermeld bij het toetsingspunt.

Kort samengevat gaat het om de volgende toetsingspunten per doel:

1. Ruimte, zuinig en zorgvuldig ruimtebeslag
 - Gelegen in gebiedstype en passend (= vereiste)
 - Minimaal 2 ha en maximaal 5 ha groot (= vereiste)
 - Beschikking over positieve Transportindicatie Enaxis
2. Inwoners, samen werken aan een acceptabel plan
 - Leidraad omgevingsdialoog vertalen in plan van aanpak
 - Aangeven hoe wordt ingespeeld en omgegaan met dynamiek in de omgeving (bonus)
3. Locatie, esthetica, inpassing, verbetering kwaliteit en ecologie
 - Toepassing ontwerpprincipes leidraad op niveau landschap / kavel / object
 - Invulling geven aan meekoppelkansen (= bonus)
 - Uitvoering 0-meting biodiversiteit en bodemgesteldheid (= vereiste)
4. Eigenaarschap, eerlijk verdelen lasten en lusten
 - Streven naar substantieel aandeel lokaal eigenaarschap; dit onderdeel kent gradaties, voor een uitgebreidere beschrijving verwijzen we naar de bijlage. Daarin wordt ook nader ingegaan op de verdere definiëring van het begrip 'participatie en eigenaarschap'.

- Afdracht in Landschapsfonds (= vereiste)
- Instellen omgevingsfonds of andersoortige compensaties (= bonus)

5. Visie Blij in Beesel

De Duurzaamheidsvisie heeft specifiek het verband gelegd met onze toekomstvisie Blij in Beesel. In BiB geeft de samenleving aan wat zij belangrijk vindt. Dat is vertaald in kernwaarden zoals focus, lef en draakkracht en bijbehorende uitgangspunten. Deze kernwaarden zijn op hun beurt aangehouden en vertaald in de uitgangspunten die we hanteren als gemeente om te komen tot breed geaccepteerde opwekprojecten. Deze tenderprocedure neemt deze uitgangspunten ter toetsing mee richting de initiatiefnemers die zich inschrijven voor de tender en zijn daarmee dus geborgd.

6. Integrale afstemming

In samenspraak met de vertegenwoordigers van commissies, raad, stakeholders en potentiële initiatiefnemers is KODE Beesel, beleidskader voor duurzame opwekking energie, ontwikkeld en bediscussieerd. Intentie is dat we gezamenlijk de lasten dragen, maar ook als gemeente en gemeenschap de vruchten plukken van grootschaliger opwekking.

Deze tender is daarvan een van de uitwerkingen, die moet leiden tot uitvoering van de duurzaamheidsambities in de praktijk.

- a. Communicatief (denk aan: Gemeente Info, pers, website, klantenbalie en Apropos)

Raad informeren via een RIB over hoe de tender wordt aangepakt en bekend gemaakt.

Het is niet onze intentie om vele projectontwikkelaars aan te trekken. Graag werven we initiatieven vanuit de gemeente.

Voor een passende en transparante aanpak hebben we navraag bij Inkoopcentrum Zuid gedaan. Omdat er geen sprake is van aanbesteding in klassieke zin, is het heel goed denkbaar om de uitvraag te publiceren via lokale en regionale media. Daarom kiezen we voor:

- Het publiceren van de uitvraag via Dagblad de Limburger en lokale media om openbaarheid te borgen;
- Verwijzen we naar procedure en inhoud op onze website, waarmee transparantie is verzekerd.
- Attenderen we de bij ons bekende initiatiefnemers op deze uitvraag.

Als blijkt dat er weinig of geen interesse is, kan alsnog meer publiciteit gezocht worden, bijvoorbeeld via delen met brancheorganisatie Holland Solar.

- b. Financieel

N.v.t.

- c. Juridisch

KODE Beesel is een kader dat op termijn kan worden over- en meegenomen in het traject om te komen tot Omgevingsvisie en -plan. KODE Beesel maakt het mogelijk om op basis van het kader de afweging te maken of plannen voor initiatieven al dan niet in behandeling worden genomen en of hieraan medewerking wordt verleend. Deze tender werkt dit verder uit voor spoor 4.

d. Collegeprogramma

Programma stelt als ambitie een energieneutrale gemeente te zijn in 2030, met CO2-compensatie. Hiervoor gaan we direct aan de slag en zetten we onder andere krachtig in op energietransitie (terugdringen energiegebruik en omschakelen op duurzame energiebronnen als wind en zon). Daarvoor zetten we verschillende instrumenten in, zoals: inzet op draagvlak en eigenaarschap in de gemeenschap; ondersteunen lokale initiatieven op het gebied van energiebesparing of opwekking, inzet op bewustwording (voorlichting), samenwerking (lokaal en regionaal), verbinden partners, prestatieafspraken waarbij we inzetten op energieneutraal maken bestaande bouw. KODE Beesel en daaruit voortvloeiende tender geeft invulling aan het beoogde instrumentarium.

e. Risico's

- *Goede balans vinden tussen kwaliteit van project en eisen die we stellen*
KODE Beesel stelt de nodige eisen aan de initiatieven voor zonprojecten. In zekere zin stelt de tender aanvullende eisen aan initiatieven. Het subsidieregime wordt schraler voor zonneparken. Risico is dat we overvragen op projectniveau en daarmee onze doelen niet behalen.
- *Ontbreken aansluitcapaciteit netbeheerder*
Ontbreken van tijdig beschikbare aansluitcapaciteit vanuit Enexis en TenneT is een risico in het realiseren van de doelen.
- *Marktfalen door wegvallen stimuli*
Wijzigingen in het subsidieregime van de Rijksoverheid kunnen aanleiding zijn dat marktpartijen minder of geen initiatieven ontplooien (dan spreken we van marktfalen).
- *Participatiefalen*
Door omstandigheden kan het voorkomen dat de beoogde lokale borging en participatie van inwoners, bedrijven en organisaties niet of onvoldoende van de grond komt (dan spreken we van participatiefalen).

7. Toegankelijkheid

N.v.t.

8. Duurzaamheid

Tenderen van zonneweides in spoor 4 van KODE Beesel is een nadere uitwerking van de Duurzaamheidsvisie 2019-2030 met focus op lokale hernieuwbare energieopwekking door zon- of windprojecten.

9. Voorstel / advies

- Instemmen met de opzet van de tenderprocedure in het kader van KODE Beesel, Kader voor Opwekking Duurzame Energie, zoals weergegeven in bijgevoegd document 'Tender zonneweides Spoor 4 KODE Beesel, d.d. 11 mei 2020.
- Uitvraag publiceren in Dagblad de Limburger, lokale media en toesturen aan ons bekende initiatiefnemers.

- De gemeenteraad informeren over deze tender via bijgevoegde RIB.